Kőszeg, 1921. február hó 13.-án. 7. szám. 41. évfolyam

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben egész évre 52 K, félévre 26 K, negyedévre 13 K.
Vidékre postai szétküldéssel egész évre 56 K.
Egyes szám ára 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. sz.

Nyilttér sora 3 korona.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Feminizmus.

Irta: Polster János.

Korunk eszméinek uralkodó planétája a társadalmi probléma. Legnagyobb figyelmet a feminista kérdés problémája érdemel, hisz az emberiségnek legalább felét érdeklő pszichologikoszociális probléma. Mi a feminizmus? A szociális kérdésnek a nő helyzetére vonatkozó részt szoros nexusban a paritas kérdésével. Ép ezért az egész szociális problémát megoldani szándékozó két irányzat mindegyike saját territoriumába sorolja a nőkérdést is. Az egyik, a feminista problémában kizárólag gazdasági kérdést látó irányzat, megoldásában tisztán a történelmi anyagelvüség által dogmatizált, állitólag a természeti törvények szükségszerüségével működő ökonomikus elveket ismer csupán, mig a másik irányzat az ethikai szempontoknak adja a megoldási elsőbbséget. Eredmény: amint az anyagelvü szociálizmussal szemben áll az idealismust basisként valló realis keresztény szociális reform eszméje, ugy alkotja a tisztán naturalistikus feminizmusnak kiigazitó és kiegészitő rendszerét a legvalódibb eszményiségből táplálkozó keresztény feminizmus.

Sokan a feminista mozgalom jogosultságát a nyugati civilizáció klasszikus földjén non-sensnek tartják. Pedig Európában sem non-sens, hisz a materializmus és naturalizmus talajából fakadó modern kultura vadhajtásai, a polygamiát védő Schoppenhaner „subordiniertes Wesen"-jét Nietzsche-vel már aljasnak deklaráltatják. Az ázsiai állapotok eme infiltratiója elleni küzdés, az igazságosság érzetét fölgerjeszteni, lángra-gyujtani és tevékenységbe hozni, ez a kereszténység szociális feladatának quintesszenciája.

Megdönthetetlen igazság: a nő helyzetének uj perspektiváju felfogását az evangelium szelleme szülte. Sem a hellenizmus finom müveltsége s bölcselkedő contemplációja, sem a római kultura erős jogi érzéke nem volt elegendő a férfi és nő közti, nem annyira a fizikumban és pszichikumban, (sem főként és egyedül az agrár és merkantil viszonyokban) hanem igenis a nemek erkölcsi értékelésében rejlő paritásának a megállapitásához, ezt tulajdonképen csak a kereszténység tette meg az egyenlő morál elvének proklamálása által.

A férfi és nő közt fennálló teljes egyenértéküség nem hozza magával a teljes identitást. Fiziologiai egalizáló törekvések dacára sem azonos a nő fizikuma és élethivatása a férfiéval, minek következménye, hogy a tisztán csak a materialistikus utilitarizmus szempontjából mérlegelő gazdasági versenyben a nő vesztes fél, jóllehet pszichologiailag finom lelki fogékonyságával és gazdag kedélyvilágával nagyobb és tökéletesebb a férfinál.

Ezért kell a feladatát valóban teljesitő feminizmusnak mindenekelőtt arra törekednie, hogy a nőiesség a nő számára megóvassék, amely nőiesség nem a természetadta anyaságban, hanem a lélekszülte anyaiságban rejlik. Nincs az a züllött ember, ki bizonyos tisztult érzelemmel ne fordulna a szemérempirral ékeskedő nő felé, mig a szemérmetlen asszonytól még a bünrészes férfi is lelkében bizonyos megvetéssel fordul el. Megóvandók továbbá a házassági kötések, mert a nő jólétét előmozgató törekvés csak a családi élet szentségének megóvása mellett képzelhető.

Ezért kell a feminizmusnak a magasabb idealismustól áthatott krisztusi alapot basisként elfogadnia és elszakaszkodnia a materialistikus alaptól, hisz a materializmus metafizikája a monizmus.

Hirdetmények.

Felhivom a Kőszeg szab. kir. város területén lakó összes lókereskedőket, hogy igazolványaikat f. évi február hó 14.-én d. e. ½12 órakor a polgármesteri hivatalban I. em. 11 a. benyujtassák. Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Értesitem ugy az Anyagbeszerző szövetkezetet, mint az ipartestület tagjait, ugy az összes varrónőket, hogy az Anyagbeszerzőben korlátlan mennyiségü 400. 500 yardos, fehérfekete szinü, 24. 30. 40. 44. sz. cérna kapható. — Az Anyagbeszerzőben ezen kivül, a mult heti lapban hirdetett áruk kaphatók.

Az elnök.

Helyi hirek.

Hivatalban. Jambrits Lajos polgármester, ki közel tiz napon át beteg volt, tegnap ujból átvette hivatala vezetését.

Előléptetés. A pénzügyminiszter Gebhardt Pál szombathelyi pénzügyi tisztviselőt, a kőszegjárási és városi adóügyek referensét, pénzügyi titkárrá nevezte ki.

A vármegyei népgondozó Jambrits Lajos polgármestert és Kincs István apátplébánost választmányi tagokul választotta meg.

Áthelyezés. Cserny József menekült járási számvevő, ki egy ideig a kőszegi szolgabiróság mellett teljesitett szolgálatot, Klasánszky János visszatérése folytán Csurgóra helyeztetett át.

Lemondott lakáshivatali tagok. Müller Ferenc és Zerthofer Mihály lakáshivatali tagok ezen tisztségükről lemondottak. A városi tanács lemondásukat elfogadta és önzetlen működésükért köszönetet szavazott nekik. Uj tagokul Lauringer Ferenc és Pleszkáts József választattak meg.

Az esküdtszéket megalakitották Szombathelyen. A kisorsolásnál Kőszegről Baumgartner János, Chernel István, Dreisziger Ferenc és Eitner Gusztáv lettek tagjai.

Üzenet Nyugatnak.

Lobogjon lánggal rőt magyar szövétnek!
Sikoltsuk daccal: eddig volt! Elég!!!
Dörögjük nyári villámrobbanással,
Mintha táncát hogyha ropja nyári ég:
Elég!!!

Derüs alkonynak sughattok szerelmet
És meglophatjátok az illatát,
De térdre rogytok, hogyha ébred vesszel
S rohanva szágult a világon át!!!

Guzsbakötötten harcoljuk a harcunk ..
Béklyó a kézen, béklyóban a láb!
Egy ezredévnek büszke, szittya harca
Lehet eltünő, csalfa Délibáb?

Ezer nagy évnek büszke dobbanása,
Ezer nagy évnek ezer nagy fia!
Lehet, hogy küzdő élni-akarásunk
Egy ezredéves nagy tragédia?

... Egy Félistennek ereje az izmunk,
Egy Félistennek nagysága karunk,
S mi mégis, mégis sáros földön járunk,
S mi mégis, mégis halált akarunk?

Sopron? Lemondás? Szertefoszlott álom?
Röpkén eltünő csalfa Delibáb?
Hát nincs karunk, mely bosszut álljon érte?
Hát nincs magyar szív? Mind, mind gyönge báb?

Hát nem dobog szív, nem lobog a lélek?
Hát nincs magyar, ki talpra állott még?
Hát nincs magyar, ki zúgja, mint az orkán,
Mint táncát hogyha ropja nyári ég:
Elég?!

Dörögjük daccal, mint az égi villám,
Hogy ez a föld a magyarok hona!
Dörögjük nyari villámrobbanással,
Hogy Sopront nem adjuk! Nem! Nem! Soha!

Lajtai.

Kőszeg szab. kir. város visszakeblezése Magyarországhoz 1647-ben.

(Eddig nem közölt adatok alapján.)
(Folytatás és vége.)

A könyveknek figyelmes átolvasása után, különösen a gróf bizalmi embereinek önkéntelen megnyilatkozása után „maguk se akarjanak kiváltságos város" lenni, agyamban azon vélemény támadt: a gróf a legfelsőb körökig terjedő összeköttetései s befolyásánál fogva biztosan tudomást szerzett arról, hogy Kőszeg város felett földesuri jogát sehogysem tudja érvényesiteni, ebbeli terveinek keresztülvitelét a kőszegieknek a makacsságig menő ellenállása is akadályozza, tehát, ha a jog látszatával nem tudja célját elérni, maga lesz elhatározásának végrehajtója, jól tudván, hogy mint az országnak akkori időben leghatalmasabb főura ellen semmiféle fórum nem fog fellépni, jobban mondva őt elmarasztalni: utóbb Judex Curiae lett Nádasdy.

Körülbelül hason meggyőződést szerezhettek elődeink is gyakori instálás és különböző fórumoknál eljárt deputatusainak referálásából, hogy egyenes uton sohasem fogják igazukat elérni.

Tehát egyik küldöttségnek Kismartonból való megérkezése után — ugy látszik, egy más akkor nem szokatlan eszközhöz, a honorariumhoz nyultak — biró uram egyik tanácsülésében emlitette, hogy palatinus uramnak 100 drb. aranynyal kedveskedett (16 beehrt). De erről senkinek ne szóljanak (reinen Mund halten) nehogy a közönségben hire terjedjen, egészen Nádady ig, mikor is palatinus személye lekicsinyeltetnék és fölötte megsértetnék. A palatinus akkor ellenségünkké válna és mit sem tenne érdekükben. Mégegyszer komolyan figyelmezteti a tanácsot néma hallgatásra, mert ellenkező esetben a vétkes fél keményen meglakolna.

De nehogy a tanácsnak valaki szemére hányja, hogy nem meritette ki teljesen szorult helyzetükből való kivezetéshez alkalmatos segélyforrásokat, a kőszegi delegátusok a segitségükre hajlandóbb bécsi urakhoz is, kikhez előbbi hivatali érintkezésnél fogva vonzódtak, — fordultak jó tanácsért. Miután a városi irnok és Nováky toviről hegyire elmondották Dr. Hafner, Weinzierl és v. Kirchberg uraknak gróf Nádasdy-nak ellenük elkövetett erőszakoskodásait, mindegyik javasolta: adjanak ő felségéhez, a magyar királyhoz egy kérvényt be, mely szerint utasitaná palatinus urat, hogy járjon el a jog szerint és engedjen az igazságszolgáltatásnak szabad menetet, minden erőszakoskodást pedig szüntessen be. A kérvényt Dr. Hafner maga szerkesztette s nyujtotta be ő felségénél.

A benyujtott kérvénynek és a palatinusnak küldött 100 darab aranynak annyiban volt hatása, amennyiben gróf Nádasdy a palatinustól csakugyan kapott valami utasitásfélét. Mit?

A pozsonyi egyetem elhelyezése. A szombathelyi közigazgatási bizottság ülésén Herbst Géza alispán bejelentette, hogy értesülése szerint Benitzky Ödön szombathelyi nemzetgyülési képviselő tárgyalásokat folytat abban az irányban, hogy a pozsonyi egyetemet Szombathelyen helyezzék el. Mivel a nemzetgyülés csütörtöki ülésén dől el a pozsonyi egyetem elhelyezésének kérdése, a közigazgatási bizottság táviratilag fordult Vass József vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a pozsonyi egyetem Szombathelyre való helyezése érdekében szintén lépjen közbe. Értesülésünk szerint az egyik fakultást, valószinűleg a bölcsészetit, Kőszegen tervezik elhelyezni.

A pozsonyi egyetem Szombathelyre és Kőszegre kerül. A múlt szerdán értesitette Lingauer Albin képviselőnk a ker. párt főtitkárát, hogy Vass József kultuszminiszter elhatározta a pozsonyi egyetem Szombathelyre való áthelyezését. Mivel azonban Szombathely az egész egyetemet nem tudja befogadni, Lingauer képviselő közbenjárására egyik fakultását (legjobb lenne a filozófiát) Kőszegnek szánta. Tihanyi Márk értesitette ezen örvendetes tényről a polgármestert, aki rögtön sürgönyözött Vass miniszternek és örömét fejezte ki a város nevében. Azt el fogja ismerni mindenki, hogy a mi városunk, amelyet az egészséges éghajlat és egészséges erkölcsi viszonyai predestinálnak erre, különösen alkalmas, hogy itt egyetemet állitsanak fel. Németországban is sok ilyen kis városban van elhelyezve. Nemcsak a városunk vezetősége, de a közönség s elsősorban a diákság nagy örömmel fogadta a hirt. Ha az egyetem nagy része Szombathelyen lenne, az is nagy anyagi előnyt jelent Kőszeg és vidékének ifjuságára. A város és vidéke hálás lesz azoknak, akik e tervet megvalositják.

A „Vasvármegyet" nem egy hete nélkülözni vagyunk kénytelenek. Szedősztrájk okozza. A „Vasvármegye" és a „Martineum" nyomdavállalat szedői olyan feltételeket szabtak a hetibéren felül, melyek a tulajdonost nézik teljesen kiszolgáltatják. Az a gyanu, hogy szocialdemokrata konkurrencia szitja a tüzet. Majd abban hagyja. A „Vasvármegye" legközelebb már rotációs gépet kap. Ezen nemcsak gyorsabban készül a lap, hanem módjában lesz külön délutáni lapot is kiadhatni. Ennek „Dunántuli Esti Ujság" lesz a címe és példányonkint 50 filléren az egész vármegyében ma délután lesz kapható. Mindkét lapnak három fiókszerkesztősége lesz: Sopronban, Győrött és Zalaegerszegen, hogy főleg az egész Dunántult magába foglaló tartalmat nyujthasson. Ezenkivül meg egy nyugatnagyarországi német lapot is fog kiadni „Westungarn" cimmel. — Lapzártakor értesültünk, hogy a nyomdaszztrájk dr. Jordy Endre rendőrtanácsos közvetitésével tegnap megszünt. A nyomdászok már tegnap fel is vették a munkát.

Sorozatos világnézeti előadások. A dunántuli Luther szövetség itt Kőszegen sorozatos világnézeti előadásokat rendez. Sikerült dr. Pröhle Károly theol. akadémiai tanárt e célra megnyerni, aki f. hó 19.-én este 6 órakor a leánygimnázium nagytermében kezdi meg ezen előadásokat; 20. án és 26.-án folytatni fogja kiválóan érdekes témáinak fejtegetését. A 19. iki előadás témája: A vallás nélkülözhetetlensége, 20.-án az uj nemzedék neveléséről és 26 án Philemon megtért szolgájáról fog beszélni. 27. én a templomban német előadás lesz „Was uns Not tut?" cimmel. Az összes előadásokra mindenkit szivesen látnak. A témák oly érdekesnek igérkeznek, hogy a siker már előre is biztositva van. Az előadásokra beléptidij nincsen, de önkéntes offertórium fog szedetni.

A MOVE kaszinó harmadik teadelutan a felülmulta siserben az előbbi kettőt. Annyian jöttek el a kedves találkozóhelyre, hogy a helyiségek alig birták befogadni. Dr. Tirtsch Gergely jószü humorral adta elő londoni utazásának élményeit, melyért a hálás közönség elnök tetszésnyilvánitásával fejezte ki köszönetét, — utána Morvay Károly főhadnagy Sajó Sándornak „Magyar ének 1919-ben" cimü nagyhatásu költeményét szavalta el azzal a müvészi ratermettséggel, melyet a vasi tisztikar estélyén először megcsodálni alkalmunk volt. Hosszantartó taps és éljenzés győzhette meg arról, hogy nagy gyönyörüséget szerzett a közönségnek. — A dalárda énekelőadása elmaradt, mert karmestere akadályozva volt utazásából kellő időben hazatérni. — Annál hamarabb került sorra a tánc az uri zenekar zenéje mellett, melyet ezuttal is Feldler Edwin ur primás vezetett. Mig az egyik teremben táncoltak, a többiekben kedves társalgás fejlődött ki és amit a rögtönzött kantin ételekben és italokban nyujtani tudott, az mind elfogyott, ami érthető is, mert amit adnak, az minden tekintetben elsőrendü, jószü és izletes, mégis jóval olcsóbb mint másutt szokott lenni, hol a minőségre eppenségel nem fektetnek súlyt. A kaszinó három estéje bebizonyította, hogy az a polgári közönség kellemes otthona lehet, ha tagjai és a közönség is akarja. A héjjben minden szombaton délután találkozóhelye lesz a női tagoknak. Most már csak az lenne még kivánatos, hogy Szomor Aurél örnagy, háznagyi, rendezői és a közönségnek szórakozást szerző agitációja meg ne szünjon. Ha nem lehet „hivatalból", hát csinálja „közügyben portómentesen", de csinálnia kell.

Uj téli évadba jutottunk. Karácsonykor se lehetne különb. Magas hólepel, fagy, didergő hideg és jégpálya. Talán a koresolyázókat akarja kárpótolni. Tegnap óta a Gratzl réten vigan szelik Halifaks müvészei a keményre fagyott pályát, örömmel hédolva a kései téli sportnak, — tudj' Isten meddig tart.

A polgári fiu-iskola könyvtárgyarapitására a miniszter 3440 korona államsegélyt utalt ki.

Közalkalmazottak februári ellátási jegyei itt vannak. Állampénztárnál vehetők át. Pontosan kitöltve utasitás szerint titkárnál lebélyegzendők. Utasitás minden jegy hátlapján.

Adomány. A szombathelyi takarékpénztár kőszegi fiókja 200 koronát adott városi szegényügyi célra.

Az iskolánkivüli ifjuság testedző egyesületébe alapitó tagul ujabban 100—100 koronával belépett: Kovats Viktor, Horváth Mátyás, Farkas József, Szeybold Kálmán, Koller István, Borhi János, Lágler Pál, Dorner Ferenc, Lauringer Ferenc és Tangl Adolf.

Uj lakásrendelet jelent meg. A háztulajdonosnak csak akkor van joga felmondani, ha igazolja, hogy szüksége van a lakásra. Ötven százalékkal jogositották a lakbért felemelni, tisztviselőknek, nyugdijasoknak, özvegyeknek csak 30% kai. Ha a lakónak nagyobb a fizetőképessége, nagyobb bér is követelhető tőle s ha meg nem egyeznek, biróság dönti el. Két felnőttnek joga van két szobához, 15 éven felüli családtagoknak egy szoba, két gyermeknek egy szoba, ügyvédnek, orvosnak, mérnöknek stb. egy irodai helyiség jár.

A MOVE sportegylet ma délelőtt 11 órakor a kaszinó helyiségében tartja meg közgyülését.

Házeladás. A Gerencsér féle emeletes házat a Deák Ferenc utcában megvette egy földink: Bösz Gyula kőszegfalvi származásu budapesti vendéglős. Az eddigi tulajdonos még hat évig lakhat benne. A vételár, ha helyesen mondták nekünk, 800.000 korona. Még valutás konjukturában is kiemelkedő eredmény.

Vidéki hirek.

Sopronban a népszámlálás 35.000 lélekszámot tüntet fel a hozzátartozó brennbergi bányaterülettel együtt, hol mintegy 2000 személy lakik. A tiz évvel ezelőtti számlálás óta a szaporulat csak 3597.

Körmenden a népszámlálás 7892 lakost állapitott meg.

Pinkamiske felett repülőgép jelent meg mult vasárnap, melyről a piactéren egybegyült nép közé lövéseket adtak le. Azt hiszik, hogy osztrák kémkedő repülő volt.

A pinkamiskei vasutra ujra kiadott a miniszter előmunkálati engedélyt. Béke idején sem tudták megcsinálni.

Mükedvelői előadás. A zsirai ifjusági egyesület f. hó 6. án Lukács Gyula főtanitó vezetése mellett a „Tolonc" ot adta elő igen nagy sikerrel. Meglepően hatott Németh József (Mravcsik) alakitása, de igen ügyesen játszottak

---

Azt a grófnak a városhoz intézett leveléből sejtheti. Azt irja, hogy a város palatinust hamisan informálta, az erdő és föld 60—70 évig volt csak vitás, azért a palatinusnak parancsát nem teljesitheti, sem az okröket nem adja vissza. A város tehát kénytelen volt ujabb deputációt küldeni Nádasdy ellen kibocsátandó más s hathatósabb parancsnak kijárásáért.

A Nádasdy és a város közt később megindult hosszadalmas és egy vaskos kötetbe foglalható perről napirendre terhetünk. A várost a perben valami Tolnay János procátor képviselte, kit Lippay kamarai elnök ajánlott a városnak. A város, hogy képviselete ellen kifogást ne tehessenek, Tolnayt concivisei közé vette és egy házat iratott nevére. A per csak gróf Nádasdy Ferencnek házáért szenvedett vértanui halálával ért véget. A historia kegyelettel őrzi emlékét, mi utódok is hazafiui bánattal emlékezhetünk róla, mert a várossal szemben elkövetett erőszakossága, utóbbi feljegyzés szerint 200.000 frt. kártevése, mely minden hatalmas főurnak volt jellemvonása, eltörpült vértanusága mellett. Eddig is csak azért foglalkoztam gróf Nádasdy személyével és az általa elkövetett erőszakoskodással bővebben, hogy jobban megértse az olvasóközönség és a kőszegi vérbeli utódok a városi tanácsnak a kismartoni vegyes bizottsághoz kiküldöttek utján oda intézett és négy punktumból álló következő mandatumát:

1. kiküldöttek protestáljanak azon visszaélések (Misbrauch) ellen, melyek, mig Ausztriához tartoztak, a vám és hegyvámnak kezelésében beférkőztek (eingerissen); —

2. jelentsék ki, hogy a város továbbra is Ausztriához akar tartozni és osztrákká lenni; —

3. ha restituálnak, restituáljanak mind szab. kir. várost eddigi szabadságunkat és vegyjék be a várost az országház rendjei közé (Stand);

4. jelentsék ki a német biztosoknál, hogy a német szabadság mellett akarnak megmaradni.

Ezen mandátumhoz hozzájárult nemcsak a német, hanem a magyar község is nyilván valóan az okból, mivel nem akartak Nádasdy további erőszakoskodásainak kitéve lenni. Megizlelték a nagy és kemény urnak önkényeskedéseit. Ha nem respektálják Magyarországban a városnak eddigi kivételes és kiváltságos helyzetét, akkor inkább tartozzanak jövőben is Ausztriához. De ő felségétől elhatározva lévén, hogy Kőszeg többi helységgel Magyarországhoz visszakebleztetik, a bizottság a négy punktumot nem tárgyalta, legalább a jegyzőkönyv nem tesz róla említést. A bizottság szorosan instructiójához ragaszkodott, mely azt egyes egyedül a magyar helységeknek Magyarországhoz való visszakeblezésére utasitotta. Más pontoknak tárgyalására nem volt feljogositva. De egy helyen anyakönyvben fel van jegyezve, hogy a bizottság a városnak a négy punctumnak közvetlen a magyar kamarához való benyujtását ajánlotta, azonban a bizottságnak elutazta után és midőn a bizottság relatióját már leadta. Szóba jövén a városnak Magyarországhoz visszakeblezése után, hogy vajjon az október hó 12 én Kőszegre érkező palatinusnak a négy punctumról szóljanak, a tanács jobbnak vélte e punktumokat palatinus előtt elhallgatni (tedtschweigen).

Kismartonba e punctumokkal küldött deputatusok szeptember hó vége felé tértek haza. Magukkal hozták a német commissiónak egy levelet, melyben értesitik a várost, hogy a vegyes bizottság a város reincorporatiójának foganatositására szeptember hó 24-re érkezik meg.

Lett sürgés forgás Kőszegen. Megalakitották külön külön elszálásolási, bevásárlási, kiszolgáló és felszolgáló bizottságot a legelőkelőbb polgárokból. Elszállásolták v. Althun-t Ambrózi Bálintnál, Schelhart-ot Feyerabend Jánosnál, Weiuzierl-t Marcelnél, gróf Csáky Ferenczet Balog Mártonnál (mostan Gruber S. háza), Kisdy Ferenczet Hosthothy Mihálynál (Kovács Viktor háza) Szunyok Ferenczet Marton Istvánnál, Aszalay Ferenczet Hosthoty Istvánnál, Rohonczyt Salamon Szabó Györgynél, Rauch Dánielt Pamer Mihálynál, egyébb személyzetet, titkár, irnok Nováky Jánosnál.

A városi pincében is trakta (Wein, Brot und Bier) volt.

A városnak és több helységnek restitutiója

Zerthoffer Róza (Liszka), Kasztner József (Kontra) Varga Antal (Miklós), Ragasits Klára (Ördög Sára) és a többi szereplők is kitettek magukért. A sikerült mükedvelőelőadást kedélyes tánc követte a Pandur féle jóhirü vendéglőben.

Alsószenégető községben csütörtökön egy veszett eb kóborolt s megmart egy 13 éves fiut, kit azonnal Budapestre szállitottak a Pasteur-intézetbe. A kutyát agyonlőtték, ugyszintén az összes gyanus ebeket is.

Lopások. Kumánovits János tömördi lakóstól jan. 24. én virradóra egy pár lószerszám 10.000 korona értékben eltünt. A nyomozás kideritette, hogy a lopást Hergovits János többször büntetett napszámos és Gergye János szolga követtek el. A lopott lószerszámot azután Miletits István németzsidányi koresmárosnak 800 K ért adták el. Még mult év december 15.-én ugyancsak Hergovits lopta el Györgyi Lajos meszleni lakós 3 drb. lószerszámát 24.000 korona értékben, továbbá kicsalt tőle még 12 kilogram makot és 400 K. készpénzt azzal, hogy egy Steyr-revolvert hoz neki érte. Megállapitatott meg, hogy Milletits István koresmáros, Lakatár Domötör olmódi és Gergye János tömördi lakósok még 1919 ben ket ekét és két talyigát loptak el a mezőről amikor Zalából bort szállitottak, továbbá a kajdi csárdából egy itató vödrot is. Orgazdák özv. Miletits Jánosné tömördi koresmárosné, Miletits József tömördi és Miletits István németzsidányi lakósok voltak Az ekék, talyigák és az itató vödör tulajdonosai jelentkezzenek a csendőrségen tulajdonukért.

Vasmegyei Szövetkezeti Áruforgalmi R.-T.
kőszegi járási képviselete.
IRODA: Kossuth Lajos-utca 4. szám.
Táviratcim: FUTURA. Táviratcim: FUTURA.
Mezőgazdasági gépek, traisen szekerek, kötéláruk stb. raktáron.

Heti széljegyzetek.

Ki hitte volna! Tiltakoznak a lányok az egyetem ellen. Azaz csak az ellen, hogy ide a filozoptereket tervezik elhelyezni. Filozopter? Lehet belőle jó papnéshős, pamuttelgöngyölitésre alkalmas allvány, de egyetemi udvarló soha. Pedig Heidelberg, Jena, Halle stb. kis német városokban micsoda nagyszerü életük van. Ugyanazt itt is megtalálnák. Habzó malátalét, gyöngyözo teher bort, zamatos vörös bort, mulatni vágyodó sok-sok leányt, — de minek ez a filozoptereknek? Azok mindenütt tanulnak, de a jogászoknak kis város való. Végre megunja a habzó malátalét, gyöngyöző bort, kacsintó leányt, dákót, kártyát és egyéb szórakozást és végre kisvárosi unalmában mi telhetnék tőle: — tanulásra, levizsgázásra adja a fejét. Ez a véleménye a lányoknak, ezzel reklámálják a jogi fakultást. No Lingauer Albin, most kösd fel a — cipőpántlikádat! —

szeptember hó 27.-én pénteki napon délelőtt 9 órakor a városházán történt, mire a magyar commissió az érdekelteket meghivta.

Hogyan folyt le az ünnepélyes aktus, arról Pamer János városbiró uram october hó 1.-én a községnek következőképen számolt be: a császári biztos a várost Ausztria főhercegségi tartományból kihasitotta és Magyarországnak átadta (aus dem oster. Gebiet genommen und die ungarische gegeben), a városbiró 11 tanácstaggal a magyar commissio előtt ő királyi felség helyett hűség esküt tett; ezentul nem az ausztriai hanem a magyar jog s törvény szerint fognak eljárni, ehhez mindegyik és mi mindnyájan tartsa magát, 74 évi Ausztriához tartozás után ismét magyarok lettünk, hogy pedig Isten jó létben tartson, ahhoz kérjük kegyelmét.

A magyar történetirók szerint Kőszeg szab. kir. város 150 évnél tovább tartozott Ausztriához, a városi jegyzőkönyv szerint 47 évig. Én a városi jegyzőkönyvet tartom hitelesb forrásnak.

Bár a reincorporátioért a város Ausztriának semmi kárpótlást nem tartozott fizetni, mégis tiz év méltán 200.000 forintot követeltek a visszakeblezésért mintegy kárpótláskép. Hejh! az osztrákok nagyon jól értettek a kizsákmányoláshoz mindig, nem kérünk tőlük. a.—j.

Székesfehérvárott feltünést keltett mult héten a törvényszeken, hogy a botokra és 2 évi fegyházra elitélt bünös a fegyházban megnyugodott, de a botok ellen felebbezett. Pedig a dolog nagyon egyszerü. Sőt egyszerüen nagyszerü, elmés és logikus. Ha azt akarják, hogy két évet üljön, hát miert bántják azt a testreszt, melyre ehhez szüksége van? —

*

Az „Uj Nemzedék" tegnapi vezércikket igy fejezi be: „sürgösen és türelmetlenül követeljük: tolják félre minden részen az izgága és tulbulens elemeket, ébredjenek a honfiui lelkiismeret tudatára, vessenek véget a méltatlan játeknak minden osztály- és személyi érdek kizárásával és tömörüljenek egy táborba a becsületes keresztény magyarok". — Istenem, fővárosi napilapban, ilyen naiv felsóhajtás! Eddig csak a romlatlan vidéki vezércikkiró merészkedett ilyenekre. A vidéki lapot a képviselők ugysem olvassák, de fővárosi napilapban ilyen naiv buzditás: képzelem, hogy nevet az „Uj Nemzedék"-nek e bőjti prédikációján — az uj nemzedék. —

*

Hegedüs folyton a külképviseletek, államtitkárok és autók csökkentését emlegeti mint megtakaritást. Hatha még az összes sinekurákat, hivatalos jelleggel felruházott ingyenelőket, naplopókat tudna csökkenteni! —

*

Hegedüs ugylátszik nemcsak a banknótához ért. E héten a tülekedő, fészkelődő pártokban egy kis nótát pengetett: a „választási nótát" és azonnal visszaesett a nagyhanguság felszökött valutája. —

*

Most a farsangon az a csodabogár került esti fényre, hogy a Sportegyletet tulajdonképen nem a sportot, hanem a táncot kedvelő nep tartja fenn. Micsoda fényes anyagi eronek örvendhetne, ha a nyári gyepen csárdással egybekötött labdarugást rendezne.

Közérdekű hirek.

Horthy Miklós kormányzó a parlamenti helyzetből kifolyólag számos politikust hivott meg kihallgatásra, hogy a vezetők véleményét megismerje.

A pártelet nem tud nyugvópontra jutni. A kettévált kormányzópárt ujra összeforrasztásán fáradoznak a vezető politikusok. A kisgazdapárt 110 tagjával dominálja a helyzetet. A keresztény nemzeti egyesülés pártjával hajlandó együtt kormányt vállalni, de Teleki helyett más miniszterelnöket kiván. A nemzeti egyesülés pártja a kilépetteket uj programm alapján akarja visszahódítani. Ennek a mozgalomnak az élén Huszár—Haller állnak, de jövendő vezérnek Andrássy van kiszemelve, aki azt reméli, hogy Apponyi is megnyerhető lesz. Közeli házfeloszlatásról is beszélnek, hogy a királyválasztás kérdésében a nemzet akarata jusson kifejezésre. Az is lehetséges, ha a pártok megegyezésre jutni nem tudnak, a Ház elnapolása következik be.

A nyugatmagyarországi képviselők elhatározták, hogy csak azon esetre hajlandók a kormányt támogató pártba visszalépni, ha Nyugatmagyarország ügyében határozott állást foglal el.

Megegyeztek a pártok. A kisgazdapárt kijelentette, hogy a kormányt támogatja, a ker. nemzeti egyesülés pártja is ugyanezt tette s igy most már mindkét párt támogatásával a kormány tovább folytathatja programmszerü működését. A ker. nemzeti egyesülés pártjába valószinüleg belépnek Andrássy, Apponyi is és ez esetben ujból Prohászka püspökkel együtt képezik a partvezetőséget, ha nem, egy öttagu direktorium fogja vezetni. A két hétig eltartott zürzavarnak az lett a vege, hogy minden a régiben marad. Kár volt a pártoknak ezt a felesleges zenebonát csinálni. Ezzel nem erősitették meg a parlament iránti bizalmat. Hegedüs mindkét pártban kijelentette, hogy állásáról lemond, ha nem biztositják a parlament zavartalan működését, amire az ország konszolidációja érdekében oly nagy a szükség.

Mit mondott Hegedüs a párterkezleten. Nem lép be egyik pártba se, mert nem akar egyik pártra se terheket hozni. Nem akarja, hogy ha ő összeroskad a vállalt feladat sulya alatt, a párt is ki legyen téve az összeroskadásnak. Ha a pártok továbbra is haszontalan, személyeskedő vitákkal töltik el az időt a nemzetgyülésen, ő a hét végén lemond. Ehhez tartsák magukat a képviselők. A kereskedőnek tudnia kell, hogy mi maradt az áru raktárból és a kisgazdának tudnia kell, hogy mikor lesz meg a gabona szabad forgalma. Ezt ő mind keresztül viszi, de nem tud dolgozni, ha a parlament folyton meddő politikai vitákkal foglalkozik. Nyolc hét alatt sikerült az osztrák pénzt a magyar alá nyomni. Májusra megállitja a bankóprést, ehhez azonban komoly parlamenti munka kell. A pártérdek fölé kell emelni az ország érdékét. Ha bizonyos csoportok egyes kérdéseket fel nem vetnek, akkor nem lett volna bomlás és zavar. Nyugalom kell az országnak és a gazdasági életnek. Megvan a biztos igérete, hogyha pénzügyi javaslatait a nemzetgyülés nem fogadja el, feloszlatják a Házat. Reméli, hogy erre nem lesz szükség. Ujra felveti azt a gondolatot, hogy a pénzügyi konszolidáció érdekében a nemzetgyülés időszakát egy, esetleg két évvel hosszabitsák meg.

A pénzügyminiszter az ujságirók körében tartott előadást a pénzügyi helyzetről. Itt is feltárta előkészületben levő terveit. Mérsékelt vagyonváltságot, ékszeradót, luxusadót tervez, a vagyonváltságra 5%-os zálogleveleket alapit, melyekről azt állitja, ez lesz a világ legjobb értékpapirja, a takarékbetéti kamatot emelni fogja és május elsején tul már nem veszi igénybe a bankóprést. A pénzinflaciót lecsapolja, államjegyekkel cseréli fel a jelenlegi pénzt, de rövid idő mulva önálló banknak jegyei fogják pótolni és mikor ezt elérte, pénzünk értéke már sokkal nagyobb lesz.

Igazságtalan adókivetés miatt somogymegyei küldöttség járt a pénzügyminiszternél. Erélyes hangon elitélte a felületes és felekezeti jellegü adókivetés munkáját. Szerinte mindenkinek sok adót kell fizetnie, de gondja lesz rá, hogy igazságos alapon történjék. Minden feljelentést alaposan fog megvizsgálni.

Külföldi fabehozatalhoz gombolyü fenyő és egyébb müfára engedély többé nem kell.

A felvidék mozgalma. Miskolcról jelentik: A felvidéki magyar nemzeti kisebbségek emlékiratot készitettek, amelyet a keresztényszociálista párt nemzetgyülési képviselői átnyujtanak Masaryk elnöknek. Az emlékirat német, francia és angol nyelvü kinyomatását és illetékes külföldi körökben való terjesztését a svájci keresztényszocialista párt vállalta. Ebben az emlékiratban a felvidék megszállott népe segélyért kiált a nyugati nemzetekhez és ezeréves hazájához való terhetetlen ragaszkodásáról tesz tanubizonyságot.

Magyar-Német Bank van alakulóban. A Nemzeti Hitelintézettel érdekszövetségben lesz. 200 koronas részvényeket bocsát ki és a hadikölcsönökre fele összeg erejéig lombardhitelt ad s igy a hadikölcsön szelvényeivel és az uj részvény osztalékával 10 év alatt letörleszthető a kölcsön és a részvény ára is.

Szénhiány miatt a magyar államvasutakon és a déli vasutnál is a rendes forgalmat korlátozni kénytelenek, főleg a tehervonatokat.

A bécsi közalkalmazottak a nagy drágaság miatt havi 5000 kor. pótlékot követelnek.

A közigazgatás államositását vette fel munkarendjébe a belügyminiszter. A várnegyék most sorra tiltakoznak ellene.

Csak katholikusok választhatnak plebánost a főváros közgyülésének patronátusi jogának gyakorlásánál.

Szegeden a lakosság lélekszáma 120.000 ember, az ujszegedi megszállt terület nélkül.

A külföldi életbiztositó társaságokat megszüntetni tervezi a pénzügyminiszter. Likvidálással a magyar társaságokhoz akarja a biztositottakat átcsatolni.

Csóborból-vödörbe. Máramarossziget kiüritették a románok és most a csehek foglalták el. Állitólag csak ideiglenesen, mig a határmegállapitó bizottság a Ruszka—Krajna ügyében dönt, mely Magyarországhoz kiván csatoltatni.

Nyolcosztályu elemi iskolát tervez a főváros. Négy osztályt elemi oktatásra és négy osztályt gazdasági és ipari képzésre.

Pénzügyi szolgálatba kivánja állitani a pénzügyminiszter a menekült tisztviselőket és létszámfeletti tiszteket.

Károlyi Mihály elkobzott birtokainak jövedelméből a budapesti járásbiróság nejének és gyermekeinek havi 48.000 kor. ellátási dijat állapitott meg. Hegedüs pénzügyminiszter a kincstári jogügyi igazgatósággal megfellebbezte ez itéletet és a budapesti kir. törvényszék helyt adott ennek és a legnagyobb hazaáruló családját végleg elutasitotta keresetével.

Egymillió lakósa sincs Budapestnek. Thirring Gusztáv dr., a statisztikai hivatal igazgatója a polgármester elé terjesztette a népszámlálás eredményét, amely sok tekintetben nagy meglepetést keltett. Általában másfél-kétmilliórra becsülték Budapest lakosságának számát, a statisztikai hivatal jelentéséből pedig ezzel szemben az tünik ki, hogy a főváros tiz kerületében mindössze 925.724 lélek él, 45.353 lélekkel több, mint tiz évvel ezelőtt, amikor az utolsó népszámlálást megejtették. Ennek a szaporulatnak a jelentéktelenségét mutatja, hogy az utolsóelőtti népszámláláskor az 1891—1900 iki szaporulat 226.974 lélek volt. Érdekes statisztikai adata a jelentésnek, hogy Budapest lakosai közül minden 1000 férfire 1163 nő esik. A felekezeti arányszáma igy oszlik meg: római katolikus 552 785, izraelita 212.068, kalvinista 96.709 lutheránus 42.512. A jelentés szerint a világháboru kitörése óta Budapestre költözöttek közül 199.441 lélek lakik ma is a fővárosban. Megemliti még többek között a statisztikai jelentés, hogy 10 év alatt 1982 ház épült Budapesten, a lakások száma 38.591-el szaporodott és ezidőszerint 207.625 lakás van Budapesten.

Az egyetemen 800 folyamodó közül csak 143 at vettek fel.

A budapest—győr—szombathelyi légipósta Veszprém környékén motorhiba miatt siklórepüléssel leszállni volt kénytelen. Két napig vesztegelt elhorolt gépével egy faluban, mig végre a keresésére indult autó megtalálta és átvehette a postát továbbszállitásra. Azonban a nagy hó miatt ez az autó is megakadt. Ezt ökörszekéren huzták ki. Igy lett a repülőpóstá ból ujra — ökörpósta.

Németország részt vesz a londoni konferencián. Megbizottja ki fogja jelenteni, hogy a hadsereg leszerelését illetőleg meg akar felelni, de a jóvátételi bizottság által reá rótt terheket nem viselheti. Amerika arra kérte Németországot, hogy e tekintetben a béke érdekében a lehetőségig hozzon áldozatot.

Az osztrákok csatlakozási szándékat Németországhoz rossz szemmel nézi a francia kormány. Prágából azt jelentik, hogy ha ezt komolyan elhatároznák, ugy Bécset csehszlovákokkal szállnák meg, Karinthiát pedig jugoszláv katonasággal.

Vasuti szerencsétlenség történt mult pénteken Felixdorfnál, Bécsujhely mellett. A Rómába indult gyorsvonat nekifutott egy tehervonatnak. 16 halott és 40 sulyosan sebesült az áldozatok száma.

1300 esküvő volt Bécsben egy napon, farsang utolsó napján. A házasságkötések száma egyáltalában jelentékenyen emelkedett. A vendéglői élet drágasága és élvezhetetlensége hajtja az agglegényeket a házas életbe.

Trockijt Moszkvaban megbuktatta a radikális párt. Inog réseg a bolsevizmus legtermékenyebb talajai.

Malatasört gyártott a helybeli sörgyár, mely minőségben minden nálunk forgalomba hozott más gyártmányt felülmul. Ez palackokban is kapható. A legtöbb sörgyár árpa hiányán egyébb anyagból készíti sorait. A kőszegi sörgyár csak tiszta árpamalátát használ. Ezért izletesebb és tartalmasabb is.

Elektro Bioskop

a „Mulató" nagytermében.

Műsor: Vasárnap, februar 13.-án:

Az évad uralkodó filmje:

CEZARINA.

Regényes történet 8 részben 47 felvonásban. Irta Karl Figdor, a művészeti fővezetést Joe May intézte. A főszerepben Mia May.

I. rész: **A fehér muzmé.**

6 felvonásban.

45 1920. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kőszegi kir. járásbiróságnak 1920. évi 1174/920 Pk. 1314. számu végzése következtében dr. Schneller Aurél ügyvéd és általa képviselt Eölbey Thill Sándor kőszegi lakos javára 46 kor. 24 fillér és 172 K 50 fill. jár. erejéig 1920. évi augusztus hó 14. én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 2000 koronára becsült következő ingóság, u. m.: egy süldő nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a kőszegi kir. járásbiróság 1920. évi Pk. 1322/4. számu végzése folytán fenti tőkekövetelések, ennek 1920. évi julius hó 2 napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódij és eddig összesen 59 kor. 50 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Nagyposén leendő megtartására

1921. évi február hó 14-ik napjának délután 2 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kőszeg, 1921. január hó 26.-án.

Kiss Kálmán
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Közzé teszem, hogy egy darab

775 □-öl nagyságu Kölbl-dülői szántó

1921. február 20.-án délelőtt 11 órakor irodámban önkéntes árverésen eladatik. Bővebb adatok irodámban nyerhetők.

Dr. Schneller Aurél
ügyvéd.

A Gratzl-féle jégpálya

tegnap óta nyitva van és délelőtt 9—12 óráig és délután 2—7 óráig igénybe vehető.

Zongora vagy pianinó

bérbe kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Értesités.

Szives tudomására adom a n. é. közönségnek és eddigi t. vevőimnek, hogy

kereskedelmi üzletemet

tovább vezetem s ha valakinek **szénára, szalmára, takarmányrépára** vagy egyéb hasonlóra szüksége van, a legnagyobb bizalommal forduljon hozzám és én teljes megelégedésére fogom kiszolgálni.

A m. t. közönség további pártfogását kéri

özv. Majláth Andrásné
Kőszeg, Király-ut 102. sz.

Szántást, fuvarozást

elvállal

Zerthofer Mihály.

DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG R.T.

BUDAPEST.

Figyelmeztetés.

Félreértések és jóhiszemü tévedések elkerülése céljából ezuton értesitem igen tisztelt üzletfeleimet, hogy miután a háboru kitörése előtt az általam alapitott Gottschlig Ágoston Részvénytársaság kötelékéből kiléptem s a háborut végigküzdöttem, az édesatyám által 1865 ben X., Füzér u. 30 alatt alapitott eredeti

Dietrich és Gottschlig

likőr, rum és cognacgyárat, valamint teanagykereskedést fenti helyen a mai kor igényeinek teljesen megfelelően ismét müködésbe hoztam.

A Gottschlig Ágoston Részvénytársasággal tehát **semmifele közösségem nincsen** és miután az összes régi bevált receptek birtokában vagyok, biztosithatom nagyrabecsült régi vevőközönségemet, hogy ezentul is a régi és legkiválóbb minőségü árut gyártom és hozom forgalomba.

Ugy régi mint uj vevőköröm pártfogását kérve kiváló tisztelettel

lovag Gottschlig Ágoston
a DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG R. T.
vezérigazgatója.

X. KER., FÜZÉR-UTCA 30. SZ.

Dr. Flesch-féle

Skaboform-kenőcs

ujból kapható!

Leghamarabb megszünteti:

Viszketegséget,

sömört, ótvart, rühességet.

Nem piszkit, szagtalan, nappal is használható. 12, 20 és 38 K-ás dobozokban. Bedörzsölés utánra való Skaboform-puder 7 korona. Kén- és kátrányszappan 20 K. — Kapható minden gyógyszertárban.

STERNBERG

kir. udvari hangszergyár

BUDAPEST, RÁKOCZI-UT 60.

Zenekari hangszerek, pedálos cimbalmok, harmonikák és beszelőgépek a legfinomabb minőségben. Videkre való szállitásokat a legpontosabban eszközlünk. Javitásokat a legolcsóbban és szakszerüen végzünk.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdáiában Kőszegen.